

Abstrakt

Teplomilné doubravy jsou biotopem, pro který je charakteristická značná diverzita cévnatých rostlin. V případě rozvolněných porostů, jaké se vyskytují mimo jiné na Dětaňském chlumu v podhůří Doupovských hor, je navíc diverzita bylinného podrostu umocněna výraznou heterogenitou prostředí. Dosud však nebylo plně známo, která přírodní charakteristika má na utváření takto různorodé vegetace nejzásadnější vliv. Jednu z možných příčin lze hledat v historickém managementu. Tato práce proto poskytuje určitý vhled do historie lesnického hospodaření v regionu Podbořanska na základě archivních materiálů jako jsou Historický průzkum lesů, hospodářské plány nebo archivní mapy. Zjištěné informace jsou do značné míry překvapivé, jelikož se ukázalo, že v minulosti na Dětaňském chlumu dominovaly jehličnaté porosty s dlouhou dobou obmýtí. To je však v rozporu s předpokladem, že se jedná o starobylou dubovou pařezinu, čemuž napovídá nynější podoba vegetace se značným výskytem polykormonů ve zdejší přírodní rezervaci.

K nalezení environmentálních příčin existence současné heterogenity vegetace jsem využil statistický program CANOCO, pomocí kterého jsem analyzoval závislost vlastních fytocenologických dat na vybraných charakteristikách prostředí na různých prostorových škálách. Pro zvýšení výpovědní hodnoty jsem do výsledných grafů zahrnul také Ellenbergovy indikační hodnoty. Z výsledků vyplývá, že je heterogenita vegetace do jisté míry podmíněna světelnými podmínkami, a to jak přímým slunečním zářením, tak rozptýleným. Překvapivá je absence vysvětlujícího obsahu dusíku v půdě. Veškerá změřená variabilita daná půdou připadá na fosfor.

Dalším z výstupů této práce je srovnání mnou zaznamenaných druhů s nálezovými daty jiných autorů, kteří se hlavní zájmové lokalitě podrobněji floristicky věnovali. Ze srovnání vyplývá pravděpodobné vymizení některých zvláště chráněných druhů, jako je *Orchis mascula* subsp. *speciosa* či *Cornus mas.* Naopak je z dat možné vyčíst šíření invazní *Impatiens parviflora*. Za úspěch lze označit opětovné prokázání výskytu ohrožených druhů *Antennaria dioica* a *Polygala chamaebuxus*, nebo prvonález *Galeopsis laudanum*.

Klíčová slova: Podbořansko, Dětaňský chlum, teplomilné doubravy, lesostep, heterogenita vegetace, půdy, fosfor, dusík, historický management